

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΣΚΕ-611	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις των διδασκόντων		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου(επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=897		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές σε βασικά ζητήματα Επιστημολογίας και μεθοδολογίας των κοινωνικών επιστημών. Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται το αντικείμενο έρευνας και οι βασικές προσεγγίσεις στο πεδίο της Επιστημολογίας. Επίσης, αναδεικνύονται οι διαφορές και ομοιότητες μεταξύ των φυσικών και κοινωνικών επιστημών, όπως επίσης μεταξύ διαφορετικών κλάδων των κοινωνικών επιστημών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην παρουσίαση των συζητήσεων σε θέματα επιστημολογίας και μεθοδολογίας κυρίως σε τρεις κλάδους: οικονομική επιστήμη, κοινωνιολογία, ψυχολογία.

Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων, τα συμμετέχοντα άτομα αναμένεται:

- Οι φοιτητές αναμένεται να κατανοήσουν βασικές έννοιες της Επιστημολογίας
- Να διακρίνουν τις κύριες σχολές σκέψης στο πεδίο της Επιστημολογίας των κοινωνικών επιστημών (θετικισμός, ερμηνευτική, κριτική θεωρία, πραγματισμός, κοινωνικός κονστρουκτιβισμός κ.ά.).

- Να μπορούν να συγκρίνουν διαφορετικές μεθοδολογικές και επιστημολογικές θέσεις, επισημαίνοντας τις προϋποθέσεις, τα πλεονεκτήματα και τις αδυναμίες τους.
- Να αναγνωρίσουν τις ιστορικές συνθήκες εμφάνισης και εξέλιξης των κοινωνικών επιστημών και τις επιπτώσεις τους στη συγκρότηση των μεθόδων.
- Να αξιολογούν πώς οι επιστημολογικές παραδοχές επηρεάζουν τον σχεδιασμό της έρευνας, την επιλογή μεθόδου και τη διαδικασία ερμηνείας των δεδομένων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1η εβδομάδα: Αντικείμενο έρευνας και βασικές προσεγγίσεις στο πεδίο της Επιστημολογίας.

Προσδιορίζεται η έννοια της επιστημολογίας και παρουσιάζονται οι βασικές προσεγγίσεις στο πεδίο της Επιστημολογίας. Επίσης, εξετάζονται οι διαφορές και οι ομοιότητες ανάμεσα στις Φυσικές και τις Κοινωνικές Επιστήμες.

2η εβδομάδα: Βασικές έννοιες της επιστημολογίας και η κυρίαρχη μέθοδος της οικονομικής επιστήμης

Γίνεται οριοθέτηση των εννοιών θεωρία, μεθοδολογία, μέθοδος και εξετάζεται αναλυτικά η μέθοδος της ορθόδοξης νεοκλασικής οικονομικής (υποθετικο-παραγωγική μέθοδος).

3^η/4η εβδομάδα: Άλλες βασικές προσεγγίσεις της μεθοδολογίας της οικονομικής επιστήμης

Εξετάζονται άλλες βασικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην οικονομική επιστήμη όπως: Απαγωγή - Επαγωγή – Popper – Ιστρουμενταλισμός - Οπερατιοναλισμός - Μαρξική μέθοδος – Αυστριακή μέθοδος

4η εβδομάδα: Kuhn-Lakatos και η μετάβαση από την κλασική στη νεοκλασική σχολή

Εξετάζεται η εξέλιξη της οικονομικής επιστήμης από την κλασική στη νεοκλασική σχολή υπό των πρίσμα των θεωριών του Kuhn και του Lakatos

5η εβδομάδα: Kuhn-Lakatos και οι τελευταίες εξελίξεις στην οικονομική σκέψη

Εξετάζονται οι τελευταίες εξελίξεις στην οικονομική επιστήμη υπό των πρίσμα των θεωριών του Kuhn και του Lakatos

6η εβδομάδα: Η σχέση κοινωνικού, βιολογικού και ψυχικού, στον Emile Durkheim και στον Μαρσέλ Μως (Marcel Mauss).

7η εβδομάδα: Φαινομενολογία, Κοινωνικός Κονστρουκτιβισμός.

Εστιάζοντας στο περίφημο έργο των Berger και Luckmann *Η Κοινωνική Κατασκευή της Πραγματικότητας*, θα εξετάσουμε τη συμβολή της φαινομενολογικής σχολής και ιδιαίτερα στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο δομείται η επιστημονική γνώση περί του κοινωνικού κόσμου και θα εστιάσουμε στον τρόπο με τον οποίο ο βίοςκοσμος παρέχει σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή το υπόβαθρο για την ανάπτυξη των επιστημονικών εννοιών.

8η εβδομάδα: Οι μεγάλες επιστημολογικές τομές στην εξέλιξη της ιστορικής επιστήμης από τον Διαφωτισμό μέχρι σήμερα.

9η εβδομάδα: Όταν η Ιστορία συναντά τις κοινωνικές επιστήμες: Η συγκρότηση της Ιστορικής Κοινωνιολογίας και οι επιστημολογικές της προϋποθέσεις.

10η εβδομάδα: Η θέση και ο ρόλος της Ψυχολογίας στο σύστημα των επιστημών.

Εξετάζεται η θέση της Ψυχολογίας στο μεταίχμιο φυσικών και κοινωνικών επιστημών και οι συνεπαγωγές που δημιουργεί στη συγκρότηση της ψυχολογικής γνώσης. Η συμβολή της γενετικής επιστημολογίας του Piaget στην επιστημολογική οριοθέτηση της ψυχολογίας και οι περιορισμοί της.

11η εβδομάδα: Βασικές προσεγγίσεις του γνωστικού αντικείμενου και της μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας της Ψυχολογίας

Αναδεικνύονται οι βασικές προσεγγίσεις του γνωστικού αντικείμενου της Ψυχολογίας και της μεθοδολογίας ψυχολογικής έρευνας, όπως επίσης οι επιστημολογικές παραδοχές καθεμιάς από αυτές.

12η εβδομάδα: Το επιστημολογικό υπόβαθρο των βασικών ρευμάτων στο πεδίο της Ψυχολογίας

Εξετάζεται η επίδραση του εμπειρισμού, θετικισμού και πραγματισμού στη διαμόρφωση του συμπεριφορισμού και γνωστικού συμπεριφορισμού. Επίσης, αναλύεται η συμβολή της φαινομενολογίας στη διαμόρφωση της ανθρωπιστικής και υπαρξιακής ψυχολογίας. Εν κατακλείδι, εξετάζεται η ανάδυση κριτικών προσεγγίσεων στο πεδίο της ψυχολογίας.

13^η εβδομάδα: Παρουσίαση εργασιών - Ανακεφαλαίωση - Γενικά συμπεράσματα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Στην τάξη (Πρόσωπο με πρόσωπο).																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία Χρήση βάσεων δεδομένων Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας UoC e-learn.</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)</th> <th>ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39 ώρες</td> <td>1,56</td> </tr> <tr> <td>Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία</td> <td>60 ώρες</td> <td>2,4</td> </tr> <tr> <td>Τελικές Εξετάσεις</td> <td>3 ώρες</td> <td>0,12</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td>102 ώρες</td> <td>4,08</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS	Διαλέξεις	39 ώρες	1,56	Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία	60 ώρες	2,4	Τελικές Εξετάσεις	3 ώρες	0,12	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	102 ώρες	4,08		
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου (ώρες)	ECTS																
Διαλέξεις	39 ώρες	1,56																
Αυτοτελής μελέτη και τελική εργασία	60 ώρες	2,4																
Τελικές Εξετάσεις	3 ώρες	0,12																
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	102 ώρες	4,08																

εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται στη βάση των τελικών εξετάσεων. Δίνεται προαιρετικά η δυνατότητα οι φοιτητές να ετοιμάσουν και να παρουσιάσουν εργασίες στο πλαίσιο του μαθήματος.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη βιβλιογραφία:
 - Αυγελής, Α. (2010). *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της επιστήμης*. Σταμούλης.
 - Δαφέρμος, Μ. (2023). *Επιστημολογία της Ψυχολογίας: μια κριτική εισαγωγή*. Κριτική.
 - Δεληγιώργη, Α. (2011). *Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών Θετικιστικού, Ερμηνευτικού και Διαλεκτικού Τύπου*. εκδ. Ζήτη.
 - Hollis, M. (2005). *Φιλοσοφία των Κοινωνικών Επιστημών: Μια Εισαγωγή*. Κριτική.
 - Καραγιάννης, Α. (1995). *Ιστορία της Οικονομικής Μεθοδολογίας* (κεφ. 1, 8, 10.1, 10.2, 13). Interbooks.
 - Κουζέλης, Γ. (επιμ.) (1993). *Επιστημολογία*. Νήσος.
 - Κουζέλης, Γ. & Ψυχοπαίδης, Κ. (επιμ.) (1996). *Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών*. Νήσος.
 - Σκορδούλης, Κ. (2014). *Επιστημονική γνώση*. Τόπος.